

ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತಮ್

ಓಂ ತಚ್ಚಂ ಯೋರಾವ್ಯ'ಣೀಮಹೇ | ಗಾತುಂ ಯಜ್ಞಾಯ' | ಗಾತುಂ ಯಜ್ಞಪ'ತಯೇ
| ದೈವೀ' ಸ್ವಸ್ತಿರ'ಸ್ತು ನಃ | ಸ್ವಸ್ತಿರ್ಮಾನು'ವೇಭ್ಯಃ | ಉರ್ಧ್ವಂ ಜಿ'ಗಾತು ಭೇಷಜಮ್ |
ಶಂ ನೋ' ಅಸ್ತು ದ್ವಿಪದೇ' | ಶಂ ಚತು'ಷ್ಟದೇ |

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ' ||

ಸಹಸ್ರ'ಶೀರ್ಷಾ ಪುರು'ಷಃ | ಸಹಸ್ರಾರ್ಧಃ ಸಹಸ್ರ'ಪಾತ್ |
ಸ ಭೂಮಿಂ' ವಿಶ್ವತೋ' ವೃತ್ತಾ | ಅತ್ಯ'ತಿಷ್ಠದ್ಧಶಾಂಗುಳಮ್ ||

ಪುರು'ಷ ಏವೇದಗ್‌ಮ್ ಸರ್ವಮ್' | ಯದ್ಭೂತಂ ಯಜ್ಞ ಭವ್ಯಮ್' |
ಉತಾಮ್ಯ'ತತ್ತ್ವ ಸ್ಯೇಶಾ'ನಃ | ಯದನ್ನೇ'ನಾತಿರೋಹ'ತಿ ||

ಏತಾವಾ'ನಸ್ಯ ಮಹಿಮಾ | ಅತೋ ಜ್ಯಾಯಾಗ್'ಶ್ಚ ಪೂರು'ಷಃ |
ಪಾದೋ'ಽಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾ' ಭೂತಾನಿ' | ತ್ರಿಪಾದ'ಸ್ಯಾಮೃತಂ' ದಿವಿ ||

ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ ಉದೈತ್ಪುರು'ಷಃ | ಪಾದೋ'ಽಸ್ಯೇಹಾಽಽಽಭ'ವಾತ್ಪುನಃ' |
ತತೋ ವಿಷ್ವಣ್-ವ್ಯ'ಕ್ರಾಮತ್ | ಸಾಶನಾನಶನೇ ಅಭಿ ||

ತಸ್ಮಾ'ದ್ಧಿರಾಡ'ಜಾಯತ | ವಿರಾಜೋ ಅಧಿ ಪೂರು'ಷಃ |
ಸ ಜಾತೋ ಅತ್ಯ'ರಿಚ್ಯತ | ಪ್ರಶ್ವಾದ್-ಭೂಮಿಮಥೋ' ಪುರಃ ||

ಯತ್ಪುರು'ಷೇಣ ಹವಿಷಾ' | ದೇವಾ ಯಜ್ಞಮತ'ಸ್ವತ |

ವಸಂತೋ ಅ'ನ್ಯಾಸೀದಾಜ್ಯಮ್" | ಗ್ರೀಷ್ಮ ಇಧ್ಮಶ್ಚ ರಥವಿಃ ||

ಸಪ್ತಾನ್ಯಾ'ಸನ್-ಪರಿಧಯಃ' | ತ್ರಿಃ ಸಪ್ತ ಸಮಿಧಃ' ಕ್ಷತಾಃ |
ದೇವಾ ಯದ್ವಜ್ಞಂ ತ'ನ್ವಾನಾಃ | ಅಬ'ಧ್ವನ್-ಪುರು'ಷಂ ಪಶುಮ್ ||

ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಬರ್ಹಿಷಿ ಪ್ರೌಕ್ಷನ್' | ಪುರು'ಷಂ ಜಾತಮ'ಗ್ರತಃ |
ತೇನ' ದೇವಾ ಅಯ'ಜಂತ | ನಾಧ್ಯಾ ಋಷ'ಯಶ್ಚ ಯೇ ||

ತಸ್ಮಾ'ದ್ವಜ್ಞಾತ್-ಸ'ರ್ವಹುತಃ' | ಸಂಭೃ'ತಂ ಪೃಷದಾಜ್ಯಮ್ |
ಪಶೂಗ್-ಸ್ತಾಗ್ಶ್ಚ'ಕೇ ವಾಯುವ್ಯಾನ್' | ಆರಣ್ಯಾನ್-ಗ್ರಾಮ್ಯಾಶ್ಚ ಯೇ ||

ತಸ್ಮಾ'ದ್ವಜ್ಞಾತ್ಸ'ರ್ವಹುತಃ' | ಋಚಃ ಸಾಮಾ'ನಿ ಜಜ್ಞೇರೇ |
ಛಂದಾಗಮ್'ಸಿ ಜಜ್ಞೇರೇ ತಸ್ಮಾ'ತ್ | ಯಜುಸ್ತಸ್ಮಾ'ದಜಾಯತ ||

ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ' ಅಜಾಯಂತ | ಯೇ ಕೇ ಚೋ'ಭಯಾದ'ತಃ |
ಗಾವೋ' ಹ ಜಜ್ಞೇರೇ ತಸ್ಮಾ'ತ್ | ತಸ್ಮಾ'ಜ್ಜತಾ ಅ'ಜಾವಯಃ' ||

ಯತ್ಪುರು'ಷಂ ವ್ಯ'ದಧುಃ | ಕತ್ತಿಥಾ ವ್ಯ'ಕಲ್ಪಯನ್ |
ಮುಖಂ ಕಿಮ'ಸ್ತೌ ಕೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ | ಕಾವೂರೂ ಪಾದಾ'ವುಚ್ಯೇತೇ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ಽಸ್ಯ ಮುಖ'ಮಾಸೀತ್ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾ'ಜನ್ಯಃ' ಕ್ಷತಃ |
ಊರೂ ತದ'ಸ್ತೌ ಯದ್ವೈಶ್ಯಃ' | ಪ್ರದ್ಯಾ'ಗಮ್ ಶೂದ್ರೋ ಅ'ಜಾಯತಃ ||

ಚಂದ್ರಮಾ ಮನ'ಸೋ ಜಾತಃ | ಚಕ್ಷೋಃ ಸೂರ್ಯೋ' ಅಜಾಯತ |
ಮುಖಾದಿಂದ್ರ'ಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ' | ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುರ'ಜಾಯತ ||

ನಾಭ್ಯಾ' ಆನೀದಂತರಿ'ಕ್ಷಮ್ | ಶೀರ್ಷ್ಣೋ ದ್ಯೌಃ ಸಮ'ವರ್ತತ |
ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಭೂಮಿದಿಶಃ ಶ್ರೋತ್ರಾ'ತ್ | ತಥಾ' ಲೋಕಾಗ್ನ್ಯ ಅಕ'ಲ್ಪಯನ್ ||

ವೇದಾಹಮೇ'ತಂ ಪುರು'ಷಂ ಮಹಾಂತಮ್ | ಆದಿತ್ಯವ'ರ್ಣಂ ತಮ'ಸಸ್ತು ಪಾರೇ |
ಸರ್ವಾ'ಣಿ ರೂಪಾಣಿ' ವಿಚಿತ್ಯ ಧೀರಃ' | ನಾಮಾ'ನಿ ಕೃತ್ವಾಽಭಿವದನ್,
ಯದಾಽಽಸೇ" ||

ಧಾತಾ ಪುರಸ್ತಾದ್ಯಮು'ದಾಜಹಾರ' | ಶಕ್ರಃ ಪ್ರವಿದ್ವಾನ್-ಪ್ರದಿಶಶ್ಚತ'ಸ್ರಃ |
ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ' ಇಹ ಭ'ವತಿ | ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ' ಅಯು'ನಾಯ ವಿದ್ಯತೇ ||

ಯಜ್ಞೇನ' ಯಜ್ಞಮ'ಯಜಂತ ದೇವಾಃ | ತಾನಿ ಧರ್ಮಾ'ಣಿ ಪ್ರಥಮಾನ್ಯಾ'ಸನ್ |
ತೇ ಹ ನಾಕಂ' ಮಹಿಮಾನಃ' ಸಚಂತೇ | ಯತ್ರ ಪೂರ್ವೇ' ಸಾಧ್ಯಾನ್ಸಂತಿ' ದೇವಾಃ
||

ಅಧ್ಯಃ ಸಂಭೂ'ತಃ ಪೃಥಿವ್ಯೈ ರಸಾ'ಚ್ಚ | ವಿಶ್ವಕ'ರ್ಮಣಃ ಸಮ'ವರ್ತತಾಧಿ' |
ತಸ್ಯ ತ್ವಷ್ಟಾ' ವಿದಧ'ದ್ರೂಪಮೇ'ತಿ | ತತ್ಪುರು'ಷಸ್ಯ ವಿಶ್ವಮಾಜಾ'ನಮಗ್ರೇ" ||

ವೇದಾಹಮೇತಂ ಪುರು'ಷಂ ಮಹಾಂತಮ್ | ಆದಿತ್ಯವ'ರ್ಣಂ ತಮ'ಸಃ ಪರ'ಸ್ತಾತ್
|
ತಮೇವಂ ವಿದ್ವಾನಮೃತ' ಇಹ ಭ'ವತಿ | ನಾನ್ಯಃ ಪಂಥಾ' ವಿದ್ಯತೇಽಯು'ನಾಯ ||

ಪ್ರಜಾಪ'ತಿಶ್ಚರತಿ ಗರ್ಭೇ' ಅಂತಃ | ಅಜಾಯ'ಮಾನೋ ಬಹುಧಾ ವಿಜಾ'ಯತೇ |
ತಸ್ಯ ಧೀರಾಃ ಪರಿ'ಜಾನಂತಿ ಯೋನಿಮ್ | ಮರೀ'ಚೀನಾಂ ಪ್ರದಮಿಚ್ಛಂತಿ ವೇಧಸಃ'
||

ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯ ಆತ'ಪತಿ | ಯೋ ದೇವಾನಾಂ'' ಪುರೋಹಿ'ತಃ |
ಪೂರ್ವೋ ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯೋ' ಜಾತಃ | ನಮೋ' ರುಚಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮ'ಯೇ ||

ರುಚಂ' ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಜನಯ'ಂತಃ | ದೇವಾ ಅಗ್ರೇ ತದ'ಬ್ರುವನ್ |
ಯಸ್ತೈವಂ ಬ್ರಾ'ಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ಯಾತ್ | ತಸ್ಯ ದೇವಾ ಅಸನ್ ವಶೇ'' ||

ಹೀಶ್ವ' ತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚ ಪತ್ನೌ'' | ಅಹೋರಾತ್ರೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ |
ನಕ್ಷ'ತ್ರಾಣಿ ರೂಪಮ್ | ಅಶ್ವಿನೌ ವ್ಯಾತ್ತಮ್'' |
ಇಷ್ಟಂ ಮ'ನಿಷಾಣ | ಅಮುಂ ಮ'ನಿಷಾಣ | ಸರ್ವಂ' ಮನಿಷಾಣ ||

ತಚ್ಚಂ ಯೋರಾವೃ'ಣೀಮಹೇ | ಗಾತುಂ ಯಜ್ಞಾಯ' | ಗಾತುಂ ಯಜ್ಞಪ'ತಯೇ |
ದೈವೀ'' ಸ್ವಸ್ತಿರ'ಸ್ತು ನಃ | ಸ್ವಸ್ತಿರ್ಮಾನು'ಷೇಭ್ಯಃ | ಉರ್ಧ್ವಂ ಜಿ'ಗಾತು ಭೇಷಜಮ್ |
ಶಂ ನೋ' ಅಸ್ತು ದ್ವಿಪದೇ'' | ಶಂ ಚತು'ಷ್ಪದೇ |

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ' ||